

نشست های علمی پژوهشکده حج و زیارت
دکتر پژوهشکده حج و زیارت خراسان رضوی

(۵)

اربعین تجلی محبت مسلمانان به امام حسین علیه السلام

ارائه دهنده:

حجت الاسلام و المسلمین دکتر زمانی

آخوند عبد الجبار میرابی

ماموستا عبد نقی

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

وبینار تخصصی

الاجابه

تجلی محبت مسلمانان به

رسول خدا ﷺ

مأموسا عابد تقی
(مدیر شورای افتاء و رئیس مرکز بزرگ اسلامی شهرستان سائر)

حجت الاسلام دکتر زمانی
(مدرس حوزه و دانشگاه)

آخوند بهاءالجار میرابی
(مؤید حوزه علمیه و امام جمعه قره تپه بندر ترکمن)

زمان: یکشنبه ۶ مهر ماه ۱۳۹۹ ساعت ۸ صبح

لینک شرکت در وبینار: <http://live.hajj.ir>

سازمان تبلیغاتی
موسسه تخصصی تبلیغی و هابیتی
موسسه تخصصی تبلیغی و هابیتی

دستگاه

تولید و پیشبرد علم منحصر در تدوین کتاب یا مقاله نیست؛ بلکه بسیاری از قدم های مؤثر در کرسی های آزاداندیشی و نظریه پردازی و نشست های علمی برداشته می شود؛ چراکه نظریات ارائه شده توسط صاحب نظران، مورد نقد و بررسی قرار می گیرند. از این رو پژوهشکده حج و زیارت، همسو با اهداف پژوهشی تعیین شده و تولید آثار متعدد و متنوع، در قالب کتاب، مقاله، نرم افزار و... اقدام به برگزاری نشست های علمی با حضور نظریه پردازان و اندیشمندان عرصه حج و زیارت کرده است. در این نشست ها که با حضور گروه ها و واحدهای مختلف علمی پژوهشکده، همچون بقیع پژوهی، فقه و حقوق، تاریخ و سیره، کلام و معارف، اخلاق و عرفان و مطالعات اجتماعی و راهبردی صورت گرفته است، آخرین نظریه پردازی ها در موضوع حج و زیارت مطرح، و در حضور فرهیختگان حوزه و دانشگاه، روحانیون کاروان ها و نیز متخصصان این رشته ها، بررسی

و تحلیل شده است.

پژوهشکده حج و زیارت، ضمن قدردانی از نظریه پردازان، نقادان و شرکت کنندگان در این نشست ها اقدام به انتشار مباحث یاد شده در قالب کتابچه نموده تا مورد استفاده علاقه مندان و دانش پژوهان عرصه حج و زیارت قرار گیرد و روزنه ای برای اندیشه های نو و نظریه پردازی های جدید در این عرصه شود. امید که مقبول حضرت بقية الله الاعظم / قرار گیرد.

معاونت پژوهش

پژوهشکده حج و زیارت

سخنان جناب آقای افضل آبادی دیرجله

اعوذ بالله من الشیطان الرجیم. بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ ﴿۱﴾ اِنَّا اَعْطَيْنَاكَ الْكَوْثَرَ ﴿۱﴾

فَصَلِّ لِرَبِّكَ وَانْحَرْ ﴿۲﴾ اِنَّ شَانِئَكَ هُوَ الْاَبْتَرُ ﴿۳﴾

الحمد لله رب العالمين و صلى الله على محمد و آله الطيبين الطاهرين. سلام عليكم و

رحمة الله

خیر مقدم عرض می کنیم محضر همه اساتید، دانش پژوهان، روحانیون حج، شنوندگان و بینندگان محترمی که این برنامه را مشاهده می کنند، با نشست تخصصی «اربعین، تجلی محبت مسلمانان به امام حسین علیه السلام» در خدمت بزرگواران هستیم.

به لطف الهی امروزه شاهد آن هستیم که سال به سال راهپیمایی مردمی اربعین، شور و حرارت و عظمت بیشتری پیدا می کند، به گونه ای که اکنون این مسئله به یک موج

جهانی تبدیل شده که ادیان و مذاهب اسلامی افتخار خودشان را شرکت در این راهپیمایی می دانند.

تلاش و همتی که ارادتمندان به حضرت از سراسر جهان برای رسیدن به کربلا و طی این مسیر با پای پیاده دارند نشانگر آن است که امروز محبت سیدالشهدا علیه السلام به محور وحدت میان امت اسلامی از یک سو و عامل اتحاد آزادی خواهان و حق طلبان عالم از سوی دیگر تبدیل شده است.

این حرکت تمدن ساز در سال های اخیر چنان آثار شگفتی داشته که جهانیان را به حیرت واداشته، هر چند در این بین رسانه هایی که چشم دیدن این ارادت و محبت به اهل بیت علیهم السلام و هم زیستی مسالمت آمیز ادیان و مذاهب در کنار یکدیگر را ندارند سعی در بایکوت این واقعه و تجمع بسیار عظیم دارند، اما آن ها باید بدانند که نور الهی را نمی شود خاموش کرد.

یکی از برکات معنوی پیاده روی اربعین افزون بر تحکیم وحدت و همدلی میان مسلمانان و بلکه در مقیاس بالاتر، انسان های حق طلب دنیا این است که سبب افزایش محبت و معرفت زائران نسبت به اهل البیت علیهم السلام و این دستگاه عظیم انسان ساز می شود.

به دلیل همین ضرورت و با هدف تبیین این محبتی که نسبت به حضرت امروزه در دنیا مشاهده می‌کنیم پژوهشکده حج و زیارت خراسان رضوی برآن شد تا نشست تخصصی «اربعین، تجلی محبت مسلمانان به امام حسین علیه السلام» را با حضور اساتید محترم در این باره برگزار نماید.

محضر همه بزرگواران و اساتید حاضر در جلسه خصوصاً ریاست محترم پژوهشکده حج و زیارت جناب آقای دکتر ضیایی، حجت الاسلام والمسلمین دکتر زمانی و جناب آقای میرابی از بندر ترکمن خیر مقدم عرض می‌کنم.

همه اساتید از بزرگواران عرصه علم و دانش و معرف حضور هستند؛ جناب حجت الاسلام والمسلمین دکتر زمانی، دکترای علوم قرآن و حدیث که چندین سال رایزن فرهنگی جمهوری اسلامی در مصر بودند و نیز معاونت بین الملل و مسئول دفتر سیاسی و اجتماعی حوزه علمیه قم را در کارنامه خود دارند. مسئولیت های فراوانی در حوزه حج و تقریب مذاهب داشتند. آثار فراوانی نیز در قالب مقاله، کتاب و پایان نامه در حوزه های مطالعات کلامی مذاهب اسلامی داشتند که بزرگواران و دانش پژوهانی که در این حوزه فعال هستند از آثار این استاد گرانقدر استفاده ها کرده اند.

جناب آقای دکتر ضیائی ریاست محترم پژوهشکده حج و زیارت، پژوهشگری توانمند در

حوزه مذاهب، دارای تالیفات فراوان و سابقه فعالیت فرهنگی در کشورهای اسلامی.

جناب آقای دکتر ماموستا عابد نقیبی، استاد حوزه و دانشگاه و از اندیشمندان شافعی مذهب هستند که در منطقه کردستان و سقز مسئول مرکز بزرگ اسلامی سقز و نویسنده و پژوهشگر در حوزه ادیان و مذاهب نیز هستند.

جناب آقای شیخ عبدالجبار آخوند میرابی، امام جمعه قره تپه بندر ترکمن و مدیر حوزه علمیه آن شهر و از اساتید و پژوهشگران حنفی مذهب‌اند که در این نشست خدمت این عزیزان هستیم.

لازم به ذکر است که این نشست با همکاری پژوهشکده حج و زیارت و مؤسسه آموزشی و پژوهشی مذاهب اسلامی برگزار شده که از همکاری ریاست محترم مؤسسه جناب حجت الاسلام والمسلمین ترکاشوند و معاونت پژوهش ایشان جناب حجت الاسلام لطفی که زحمات زیادی در برگزاری این نشست متحمل شدند تقدیر و تشکر می‌کنیم. در ابتدای برنامه از محضر اساتید اجازه می‌خواهم که در خدمت جناب آقای دکتر ضیائی - ریاست محترم پژوهشکده حج و زیارت - باشیم که همیشه ما را در برگزاری این نشست ها حمایت کرده‌اند. از ایشان تقاضا داریم که پیرامون موضوع نشست بیانات خودشان را مطرح کنند.

سخن جناب آقای دکتر ضیائی

بسم الله الرحمن الرحيم الحمد لله رب العالمين والصلاة والسلام على محمد و آله الطيبين الطاهرين.

خدمت اساتید محترم سلام عرض می‌کنم و از اینکه این وبینار با جمعی از اندیشمندان اهل سنت از مذاهب شافعی، حنفی و همچنین اهل تشیع برگزار می‌شود خوشحال هستیم. ان شاء الله این نشست ها سرآغازی برای تبادل آرا و اندیشه ها در زمینه نهضت امام حسین علیه السلام باشد. ما در پژوهش‌شکده حج و زیارت به همه مذاهب اسلامی ارج می‌نهیم و پژوهش‌های متعددی را در زمینه مذاهب مختلف، چه شیعه و چه اهل سنت، در حوزه حج و زیارت انجام داده و خواهیم داد. ان شاء الله به زودی نیز کارگروه مطالعاتی و تحقیقاتی اهل سنت هم در این پژوهش‌شکده راه اندازی خواهد شد و شاهد همکاری گسترده‌ای از اندیشمندان اهل سنت خواهیم بود.

بنده به عنوان پژوهشگری کوچک حدود ۲۲ سال است که در میان اهل سنت، مشغول فعالیت های فرهنگی هستم و این فعالیت ها عمدتاً نشان می دهد که عموم اهل سنت چه حنبلی ها مانند مسلمانان کشورهای حوزه بالکان که ۱۰ سال در آنجا بودم؛ چه شافعی مذهب هایی که در منطقه شرق آسیا هستند. ندیدیم که هیچکدام از فرقه های اهل سنت به اهل بیت علیهم السلام، به ویژه امام حسین علیه السلام احترام و ارادت نداشته باشند. امام حسن و امام حسین علیهم السلام به عنوان «سیدا شباب اهل الجنة» متعلق به همه مسلمانان هستند و به اعتقاد من نهضت امام حسین علیه السلام می تواند سرلوحه همکاری میان مذاهب مختلف باشد. در تمام نمازهای جمعه ای که در کشورهای اهل سنت شرکت می کردیم در ابتدای خطبه «سیدا شباب اهل الجنة الحسن والحسین» ذکر می شد که نشان دهنده محبت اهل سنت به اهل بیت علیهم السلام است.

خیلی خوشحالم از اینکه این وبینار به همت حجت الاسلام و المسلمین جناب آقای افضل آبادی که از فضای پژوهشکده حج و زیارت هستند. ان شاء الله بتوانیم از نظرات و دیدگاه های اساتید محترم بهره مند شویم. والسلام علیکم ورحمة الله.

سخنان حجت الاسلام و المسلمین دکتر زمانی

سلام علیکم و رحمة الله. خدمت شما اساتید بزرگوار و جناب آقای افضل آبادی که پایه گذار این حرکت ارزشمند بودند سلام عرض می‌کنم. آقای دکتر ضیائی خیلی تواضع کردند و کم صحبت کردند. ایشان از فضلا و نویسندگانی هستند که آثار ارزشمندی در دنیای اسلام دارند. ایشان اشاره کردند که سال‌ها در بوسنی و مالزی بودند و در عرصه‌های بین‌المللی بسیار فعال بوده‌اند. ان شاء الله در فرصت‌های بعدی از دانش فراوان ایشان استفاده شود و نیز از دانش آقای آخوند عبدالجبار میرابی که از دوستان عزیز و قدیمی من و از عاشقان ائمه اهل بیت علیهم السلام و امام حسین علیه السلام هستند، بهره‌مند شویم. خداوند ایشان را مهمان امام حسین علیه السلام در کربلا و در بهشت هم در کنار حضرت قرار دهد. با توجه به ضیق وقت سه موضوع را خدمت شما عرض می‌کنم.

نکته اول: محبت اهل سنت به ائمه اهل البیت علیهم السلام

از آنجایی که من در حوزه علمیه قم مشغول به تدریس هستم، گاهی برخی دوستان طلبه از من می‌پرسند که چند درصد از اهل سنت به ائمه اهل بیت علیهم السلام علاقه مند هستند؟ با توجه به اینکه بنده حدود ۴۰ سال است، نه تنها در ایران بلکه در بیش از ۳۰ کشور دنیا حضور فرهنگی داشته و با اهل سنت زندگی کرده‌ام، با صراحت اعلام می‌کنم که امروز تمامی اهل سنت ایران محب اهل بیت علیهم السلام هستند و بیش از ۹۹ درصد اهل سنت دنیا هم به ائمه اهل البیت علیهم السلام محبت دارند. کمتر از یک درصد ناصبی هستند که برخی از آنها وهابی اند که با اهل بیت علیهم السلام دشمنی دارند.

البته میزان محبت‌ها فرق می‌کند؛ در برخی کمتر و در گروهی بیشتر است؛ در بعضی عشق و در برخی شیفتگی است.

نکته دوم: مودت به اهل بیت پیغمبر صلی الله علیه و آله اجر رسالت است

رسالت پیغمبر آن قدر سنگین است که نمی‌شود برای آن اجری قرار داد؛ چنانچه برای سایر پیامبرها نمی‌شود اجر دنیایی قرار داد؛ زیرا خداوند به همه انبیا فرمود

که به مردم بگویند: **﴿إِنَّ أَجْرِي إِلَّا عَلَى اللَّهِ﴾** ۱ همه پیغمبران گفته اند که ما از مردم اجر نمی خواهیم و اجر ما با خداست: زیرا آنقدر رسالت ارزشمند و سنگین است که مال دنیا و تمام سرمایه های آن با رسالت هم وزن نیست؛ بلکه همسنگ آن رضایت خداوند متعال است: **﴿وَرِضْوَانٌ مِنَ اللَّهِ أَكْبَرُ﴾** ۲.

بنابراین وقتی ارزش رسالت سایر پیامبران آنقدر زیاد است چطور می شود که پیغمبر اکرم صلی الله علیه و آله که رسالتشان بالاتر از همه انبیاست، می فرماید من از شما اجر می خواهم: **﴿قُلْ لَا أَسْأَلُكُمْ عَلَيْهِ أَجْرًا إِلَّا الْمَوَدَّةَ فِي الْقُرْبَى﴾** ۳ من از شما یک اجر می خواهم و آن مودت به اهل بیت و عترت من است. حال، این پرسش جدی مطرح می شود که آیا پیغمبر اسلام صلی الله علیه و آله احتیاج داشتند و شأن بقیه انبیا آنقدر بالا بوده که چیزی نخواستند؟

بنده درباره این موضوع با برخی علمای وهابی در مکه صحبت کردم، ولی آنها نتوانستند پاسخ بدهند. به آنها گفتم من به شما پاسخ می دهم. چنانچه مستحضرید اکثریت قاطع مردم مصر اهل سنت هستند. اعم از شافعی، حنفی و مالکی که همه آنها محب اهل بیت علیهم السلام هستند و به ائمه علیهم السلام عشق می ورزند تا جایی که بعضی اوقات از

۱ . یونس: ۷۲؛ هود: ۲۹؛ سبأ: ۴۷.

۲ . توبه: ۷۲.

۳ . شوری: ۲۳.

ایرانی ها هم چه شیعه و چه سنی پیشی می‌گیرند. این نکته مهمی است که عرض می‌کنم. مسجدی در مصر وجود دارد که معتقدند مقام رأس الحسین علیه السلام است. در جریان کربلا یزید دستور داد سر را شهر به شهر بچرخانند تا به فلسطین رسیدند و دویست سال آنجا بود. بعد به قاهره بردند. بنا به روایتی سر مبارک را آنجا دفن کردند. این مسجد را به احترام سر مطهر حضرت اباعبدالله الحسین علیه السلام ساختند و کعبه دل های مردم اهل سنت مصر است. اینکه می‌گویم عشقشان از مردم ایران هم بالا می‌زند برای این است که ما در ایران برای میلاد امام حسین علیه السلام معمولاً یک شب جشن می‌گیریم، ولی اهل سنت مصر هفت شبانه روز به مناسبت میلاد امام حسین علیه السلام جشن می‌گیرند. خیابان های اطراف این مسجد را چراغانی می‌کنند، مداحی و سخنرانی می‌کنند و در بین مردم شیرینی بخش می‌کنند و لباس نو می‌پوشند.

امام جمعه مسجد رأس الحسین علیه السلام خطبه ای خواند راجع به جریانی که پیغمبر اکرم صلی الله علیه و آله نیمه شبی خارج شدند و مقداری خاک و غباری را از کربلای حسین علیه السلام برداشتند و به ام سلمه دادند و فرمودند: جبرئیل مرا به کربلا برد و جریان شهادت حسین را به من توضیح داد و همه آن صحنه ها را به من نشان داد. یک مشت خاک آورده ام، آن را درون شیشه ای بگذار و هر وقت از آن خون جوشید بدان که حسین مرا کشته اند. این جریان

را گفت تا اینکه گفت به امام حسین علیه السلام علاقه داریم خطبه های نماز تمام شد، به ایشان گفتم: آیه را خواندی بعد هم گفتی که اجر رسالت پیغمبر صلی الله علیه و آله مودت به اهل بیت ایشان است و گفتی اهل بیت دوازده امام علیهم السلام هستند. اینها خوب بود، ولی آیا رسالت پیغمبر از انبیای دیگر سنگین تر بوده است؟ گفت: بله! گفتم پس چرا پیامبر صلی الله علیه و آله فرمود: من از شما اجر می خواهم درحالی که بقیه انبیا اجر نخواستند؟ گفت: نمی دانم. گفتم: «آیات القرآن یفسر بعضها بعضا» گفتم یک آیه دیگر هم داریم: ﴿قُلْ مَا سَأَلْتُكُمْ مِنْ أَجْرٍ فَهُوَ لَكُمْ﴾^۱ ای پیامبر به مسلمان ها بگو اگر اجری هم از شما خواستم نه من احتیاج به مودت شما دارم نه اهل بیت من، بلکه این اجر به سود خود شماست ... لام، لام انتفاع است و «فهُوَ لَكُمْ» یعنی نفعش برای خود شماست. گفت: بله! گفتم: چه نفعی دارد؟ گفت. نمی دانم! گفتم آیه بعدی این نفع را معین کرده است: ﴿قُلْ مَا أَسْأَلُكُمْ عَلَيْهِ مِنْ أَجْرٍ إِلَّا مَنْ شَاءَ أَنْ يَتَّخِذَ إِلَىٰ رَبِّهِ سَبِيلًا﴾^۲ پیغمبر! به امتت بگو اینکه می گویم اجر بدهید، یعنی مودت به اهل بیت و عترت من به نفع خود شماست. هر کس دوست دارد بعد از من به سوی خدا راهنمایی شود به آنها محبت کند؛ یعنی اگر محبت کنید عاشقشان می شوید و حرفشان را گوش می دهید و از آنها علم می آموزید. کمی فکر کرد و گفت: عجب! آیات چقدر به هم

۱. سبأ: ۴۷.

۲. فرقان: ۵۷.

نزدیک هستند و به این نکته توجه نکرده بودم. گفتم: آیا به احادیث و رهنمودها و سیره ائمه اهل البیت علیهم السلام چه حضرت علی، چه امام حسن، امام حسین، امام باقر و صادق و سایر ائمه علیهم السلام علاقمند هستید؟ گفت: ما احادیث ائمه علیهم السلام را روی سرمان می‌گذاریم. گفتم: آیا به این احادیث عمل می‌کنید؟ گفت: احادیث زیادی به دست نرسیده؛ شاید ده حدیث به دست ما رسیده است.

اینجا بود که متوجه شدم مشکل سر محبت نیست و آنها مشتاقانه و صادقانه به اهل بیت علیهم السلام محبت دارند. مشکل آنجاست که احادیث به دستشان نرسیده است. گفتم: آیا می‌توانید احادیث اهل بیت را برای من بیاورید؟ گفتم: بله. اول «صحیفه سجادیه» را آوردم، چقدر لذت برد و آنجا چاپ کردند. بعد «نهج البلاغه» صبحی صالح که از اهل سنت است بردم. سپس «شرح نهج البلاغه» ابن ابی الحدید را بردم که برای آنها خیلی جالب بود و بعد بقیه جوامع حدیثی را از من خواستند که بعد به الازهر خبر داد که این منابع وجود دارد که ما را جلساتی در الازهر دعوت کردند. خیلی از من کتاب خواستند و گفتند که احادیث ائمه اهل البیت علیهم السلام به ما نرسیده است.

می‌خواهم عرض کنم که محبت و مودت به ائمه اهل البیت علیهم السلام مقدمه‌ای برای بهره‌گیری از معارف و آموزه‌ها و احادیث این بزرگواران است. خواهش می‌کنم عزیزان

اهل سنت از نهج البلاغه، صحیفه سجادیه و از احادیثی که ائمه اهل البیت نقل کرده اند و از احادیث پیغمبر اکرم صلی الله علیه و آله استفاده کنند؛ زیرا اینها فقط برای شیعیان نیست. ضمن اینکه به علمای حوزه علمیه قم عرض کرده ام که جوامع حدیثی اهل سنت، ویژه اهل سنت نیست. این احادیث درست هستند. برخی ضعیف و برخی صحیح است. به احادیثی که صحت سند دارند عمل کنیم. مرحوم آیت الله بروجردی این سنگ بنا را گذاشت و الان جوامع حدیثی اهل سنت در حوزه علمیه قم استفاده می‌شود؛ یعنی از احادیث صحیح السند بهره می‌گیرند. پیشنهاد می‌کنم علمای شیعه و سنی از جوامع حدیثی یکدیگر بهره ببرند؛ زیرا این احادیث، معارف الهی و نبوی است.

نکته سوم: فضائل و مصائب امام حسین علیه السلام در کتب اهل سنت

اگرچه مخاطبان ما علمای اهل سنت خراسان و بقیه استان‌ها هستند؛ ولی خراسان یک امتیاز دارد و آن این است که مرحوم ملا حسین کاشفی حنفی سبزواری که یک عالم سنی حنفی است در خراسان پایه گذار مجالس روضه خوانی امام حسین علیه السلام شده است و کتاب «روضه الشهداء» را در قرن نهم هجری به زبان فارسی نوشته است. عزاداری برای امام حسین علیه السلام از همان روز شهادت امام علیه السلام شروع شده است. بعد از شهادت امام

حسین علیه السلام حضرت زینب سلام الله علیها در شام عزاداری کردند و امام سجاد علیه السلام در مدینه اقامه عزا کردند، اما به آن روزه نمی گفتند. جالب است بدانید که روزه ای که الان ما شیعیان هم می خوانیم مدیون علمای اهل سنت هستیم که کلمه «روضه» را برای ما با نوشتن کتاب روضة الشهداء رایج کردند. ملاحسین کاشفی مدتی در سبزوار بود و بعد از آن به هرات رفت و قاضی القضاة آنجا شد و این کتاب را نوشت که مورد استقبال اهل سنت و شیعیان قرار گرفت و به زبان های مختلف ترجمه شده است. این کتاب توسط آقای حسین ندایی در قالب ۲۰۰۰ بیت شعر تنظیم و چاپ شده است. ترجمه ترکی به نام «سعادتنامه» و نیز «گنج شهیدان» به زبان اردو در هندوستان چاپ شده است. آقای عبدالله زیور این کتاب را با نام «داستان سوزناک کربلا» به زبان کردی چاپ کرده است. علمای اهل سنت در فضائل امام حسین علیه السلام، مصائب عاشورا، عزاداری برای امام حسین علیه السلام و درباره زیارت مرقد امام حسین علیه السلام در کربلا کتاب های زیادی نگاشته اند.

به دوستان بزرگوار پیشنهاد می کنم تا کتابنامه امام حسین علیه السلام را تألیف کنند. فقط فهرست کتاب هایی که علمای اهل سنت راجع به امام حسین علیه السلام نوشته اند جمع آوری کنید. اشعاری که در این زمینه سروده شده فراوان است. آقای مولوی محمد برفی در

خراسان سه کتاب نوشته و اشعار را جمع آوری کرده است؛ یک کتاب، اشعاری است که شعرای اهل سنت درباره امام علی علیه السلام سروده اند و کتاب های بعدی درباره امام حسن علیه السلام و امام حسین علیه السلام است.

شاعران کُرد اشعاری سروده و چاپ کرده اند که جمع آوری آنها کاری شایسته است.

به زبان کردی نیز راجع به زیارت کربلای امام حسین علیه السلام خاطرات زیادی از اهل سنت دارم. از جمله این خاطرات این است که حدود بیست سال قبل که من در بعثه مشغول بودم مأموستا سفری امام جمعه ریجاب کرمانشاه می خواست به عنوان روحانی کاروان شافعی ها به حج اعزام شود که در آن زمان عالم هشتاد ساله ای بود. به ایشان گفتم الحمدلله شما اهل سنت همه محب اهل بیت هستید. وقتی راجع به امام حسین علیه السلام گفتم، دیدم اشکش سرازیر شد. پرسیدم: چرا گریه می کنی؟ گفت: عاشق امام حسین علیه السلام هستم. گفتم: چقدر عاشق هستی؟ گفت: از شما بیشتر. پرسیدم: چرا بیشتر عاشق هستی؟ گفت: شما چند سفر پیاده به کربلا رفته اید؟ گفتم: آقا راه کربلا بسته است اصلاً نمی شود رفت. (در آن زمان راه کربلا بسته بود) گفت: من تا الان چهار سفر پیاده برای زیارت امام حسین علیه السلام کربلا رفته ام. خیلی جالب است من اسم این را عشق می گذارم. خدا این عالم

بزرگوار را رحمت کند.

خاطر من هست که هر وقت ایشان به بعثه تهران می آمد به او می گفتم یک شعر بخوان؛ گاهی شعر مرحوم جامی خراسانی را می خواند و شروع به اشک ریختن می کرد. اینها عشق است که در زیارت امام حسین علیه السلام و پیاده روی های اربعین تجلی می کند. امیدواریم خداوند روز به روز عشق پیامبر صلی الله علیه و آله، امام حسین علیه السلام و ائمه اهل البیت علیهم السلام را در قلوب ما شعله و رتر کند تا یکپارچه نور محبت و مودت قرآنی وجود ما را فرا بگیرد.

سخنان جناب آقای آخوند عبد البجار میرابی

بسم الله الرحمن الرحيم

رب اشرح لي صدري و يسر لي امري واحلل عقدة من لساني يفقهوا قولي.

محضر محترم اساتید گرامی سلام عرض می‌کنم. امیدوارم خداوند زحماتی را که در راه تبیین جایگاه دین مبین اسلام، پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله و ائمه اطهار علیهم السلام می‌کشید از شما قبول کند و مورد رضای خود واقع بگرداند. خداوند کریم در قرآن می‌فرماید: ﴿وَإِنْ تَعُدُّوا نِعْمَةَ اللَّهِ لَا تُحْصُوهَا﴾^۱ همه شما شنوندگان و بینندگان عزیز در تفسیر این آیات از بنده واقف تر هستید. یکی از بزرگ ترین نعمت هایی که خداوند به بشریت داده، دین مبین اسلام است؛ زیرا فرمود: ﴿وَمَنْ يَبْتَغِ غَيْرَ الْإِسْلَامِ دِينًا فَلَنْ يُقْبَلَ مِنْهُ﴾^۲ بنده از همه عزیزان به خصوص

۱. ابراهیم: ۳۴؛ نحل: ۱۸.

۲. آل عمران: ۸۵.

حاج آقای افضل آبادی و استناد ضیایی و همه بزرگواران به خصوص جناب دکتر زمانی تقدیر و تشکر می‌کنم که واقعاً با دیدن چهره مبارک ایشان و شنیدن صدای بابرکت شان به وجد آمدم. اسلام ارزش های زیادی را به مسلمانان از جمله آزادی، با سواد، قرآن کریم و احادیث نبوی اعطا کرده است. قرآن کریم **﴿تَبَيَّنَا لِكُلِّ شَيْءٍ﴾**^۱ است و همه چیز را برای ما بیان فرمود و تمام مایحتاج روزمره زندگی ما را از جمله جایگاه انسان ها به خصوص مسلمانان به ویژه اصحاب کرام و ائمه اطهار علیهم السلام بیان نموده است. نمونه های زیادی از آیات متعدد در تبیین جایگاه اصحاب و ائمه اطهار علیهم السلام به خصوص اهل بیت پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله را برای ما تبیین کرده است؛ مثلاً در قرآن می‌فرماید: **﴿وَالسَّابِقُونَ الْأُولُونَ مِنَ الْمُهَاجِرِينَ وَالْأَنْصَارِ وَالَّذِينَ اتَّبَعُوهُمْ بِإِحْسَانٍ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُمْ وَرَضُوا عَنْهُ﴾**^۲ این شامل کل اصحاب گرامی می‌شود که در قید حیات پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله همراه او بودند. حالا اگر این اصحاب جزو ائمه علیهم السلام و اهل بیت علیهم السلام باشند خداوند اینگونه تبیین می‌فرماید: **﴿إِنَّمَا يُرِيدُ اللَّهُ لِيُذْهِبَ عَنْكُمُ الرِّجْسَ أَهْلَ الْبَيْتِ وَيُطَهِّرَكُمْ تَطْهِيراً﴾**^۳ آدمی که به عنوان یک انسان - به خصوص به عنوان یک مسلمان - آیات الهی را قرائت و تفسیر می‌کند و در تبیین و الگو قرار دادن آن آیات در زندگی

۱. نحل: ۸۹.

۲. توبه: ۱۰۰.

۳. احزاب: ۳۳.

خودش تلاش می‌کند، می‌تواند در این عصر الگوی خوبی برای ابراز محبت به ائمه اطهار به خصوص اهل بیت علیهم السلام به ویژه امام حسین علیه السلام باشد؛ زیرا امام حسین علیه السلام آنقدر نزد خداوند و پیامبر خدا صلی الله علیه و آله محبوب و مقبول بود که پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله طبق فرموده استاد زمانی و استاد ضیائی اجر رسالت خود را محبت اهل بیت علیهم السلام قرارداد: **﴿قُلْ لَا أَسْأَلُكُمْ عَلَيْهِ أَجْرًا إِلَّا الْمَوَدَّةَ فِي الْقُرْبَى﴾** ^۱ اینها جایگاه کوچکی نیست؛ پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله اهل بیتش را به سفینه نوح تشبیه کرد. یعنی چه؟ هر کس در آن عصر و در آن برهه بر کشتی نوح سوار شد نجات یافت. اگر در این عصر و در این وانفسا قرآن را درک کنیم و مغناطیس وحدتی و ارشادی اهل بیت علیهم السلام به ویژه امام حسین علیه السلام را در جامعه ترویج دهیم، می‌توانیم وظیفه شرعی و اخلاقی و ایمانی خود را آنگونه که باید و شاید در جامعه بروز داده، برای ارشاد و هدایت جوانان آنها را الگو قرار دهیم.

من تعجب می‌کنم که هنوز هم که در عصر ارتباطات هستیم و تمام ویژگی‌ها و عقاید اصلی اهل سنت در رسانه‌ها در حال پخش است، می‌گویند اهل سنت به اهل بیت علیهم السلام محبت ندارند! خیلی عجیب است! اهل سنت به قرآن، احادیث و تمام رفتار و گفتار و کردار پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله معتقد است. محبت اهل سنت به اهل بیت علیهم السلام سیاسی و یا از روی

۱. شوری: ۲۳.

مصلحت اندیشی نیست؛ بلکه ایمانی کامل از روی اعتقاد و بهره گرفته از آیات قرآن و حدیث است. قرآن چند آیه در رابطه با محبت اهل بیت برای ما آورده است و پیامبر صلی الله علیه و آله در رابطه با حسنین علیهما السلام احادیث زیادی دارند. هیچ کتابی از اهل سنت در رابطه با تاریخ و احادیث پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله پیدا نمی کنیم که در رابطه با محبت اهل بیت علیهم السلام به ویژه حسنین علیهما السلام حدیثی نیامده باشد. حالا کتب شیعه را کاری ندارم؛ چون ما کتب اهل سنت را می خوانیم و آنها را برای طلاب جوان تدریس می کنیم و برای جامعه تبیین می کنیم. مثلاً پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله می فرمایند: «الحسن والحسین سیدا شباب اهل الجنة». این حدیث از کتب اهل سنت روایت شده است. اگر اهل سنت محبت نداشت و امام حسن علیه السلام و امام حسین علیهما السلام را دوست نمی داشت اینها را در کتبش می آورد؟ بنابراین «اربعین تجلی محبت مسلمانان به امام حسین علیهما السلام» عنوان خیلی زیبایی است. محبت از هر طریقی به زادگان و نوادگان و اهل بیت پیامبر صلی الله علیه و آله باشد محترم و عزیز است.

«عن ابن عمر رضي الله تعالى عنها سمعتُ رسول الله صلی الله علیه و آله يقول هما ريحاني من الجنة؛ عبد الله بن عمر می فرماید: از پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله شنیدم که امام حسن علیه السلام و امام حسین علیهما السلام را گل های بهشتی خودش نامیده است. پیامبر اسلام، پیامبری است که ﴿وَمَا يَنْطِقُ عَنِ الْهَوَىٰ﴾

إِنْ هُوَ إِلَّا وَجِي يُوْحَىٰ»^۱ هیچ وقت از خودش حرفی نمی زند؛ اینها را هم که فرموده حتماً به دستور خداوند فرموده است. پیامبر صلی الله علیه و آله می فرماید: «حسین منی و انا من حسین» این حدیث خیلی محترم و بزرگ است و باعث افتخار و عزت همه مسلمانان - اعم از شیعه و سنی، کوچک و بزرگ و زن و مرد - است.

حالا مثلاً آقای رئیس جمهور مراسمی برگزار می کند، بزرگان را با یک کارت ورود دعوت کرده اند، بنده کارت ورود ندارم، استاندار می گوید که بیا با هم برویم وقتی کارت ورود استاندار را می بینند به او می گویند: بفرمایید. وقتی از بنده کارت می خواهند استاندار می گوید این آقا با من است؛ بنابراین نه از من کارت می خواهند و نه از من سؤال می کنند و نه تفتیش می کنند. می گویند چون با آقای استاندار هستی بفرمایید. وقتی یک استاندار در یک کشور چنین جایگاهی دارد که رفیقش را بدون کارت وارد مجلس می کنند، حالا پیامبری که از طرف خدا مبعوث شده بگوید «حسین منی» حسین را اینگونه معرفی کند آیا سزاوار است که یک انسان عاقل به امام حسین علیه السلام محبت نداشته باشد؟ پیامبری که فرمود: «من سرّه ان ینظر الی رجل من اهل الجنة فلینظر الی الحسین بن علی». احادیث در این زمینه فراوان است. یا دعاهایی که پیامبر صلی الله علیه و آله در حق حسنین فرموده اند. وجود نازنین

۱. نجم: ۴.

امام حسن علیه السلام و امام حسین علیه السلام برای همه مسلمانان حتی برای آنهایی که آزادی خواه هستند با برکت بوده و این کم جایگاهی نیست؛ عاقلان را اشاره ای کافی است. ما باید در این زمینه در عصر ارتباطات نهایت استفاده را ببریم.

وقتی پیامبر صلی الله علیه و آله می فرماید: «قُلْ لَا أَسْأَلُكُمْ عَلَيْهِ أَجْرًا إِلَّا الْمَوَدَّةَ فِي الْقُرْبَىٰ»^۱ این مقام امام حسین علیه السلام را به عنوان مغناطیس وحدت، اتحاد و مغناطیس محبت و همدلی برای ما تبیین می کند. وقتی پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله یک کسی را آن گونه تبیین می کند، ما باید چه کار کنیم؟ روزی پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله برای امام حسن و امام حسین علیه السلام دعا کرد و فرمود: خدایا اینها را از آفات سماوی و ارضی محفوظ بدار. فرمود: مثل پدرم ابراهیم که اسحاق و اسماعیل را تعوذ کرد من برای شما تعوذ می کنم. یعنی جایگاه اینها را برای ما در حد پیامبران اولوالعزم زمان گذشته تبیین کرده است.

قیام امام حسین علیه السلام یک قیام عادی نبود؛ بلکه قیامی الهی برای حفاظت از دین و مقابله با ظلم و ستم بود. برگزاری این مراسم برای حفاظت از قیام امام حسین علیه السلام و ایستادگی حضرت در مقابل ظلم است. اگر برگزاری مراسم اربعین از نظر شرعی واجب و فرض نباشد، از نظر اخلاقی و مستحبی برای تبیین یک جایگاه بزرگ دینی حائز اهمیت است. به

۱. شوری: ۲۳.

بهانه های مختلف مراسم عمامه گذاری یا مراسم آنچنانی برای رمضان می گیریم و یک تاریخ مشخص می کنیم. این مصداق حدیث تنزل الرحمة است. پیامبر صلی الله علیه و آله هیچ حدیثی را بی دلیل نفرموده اند. حالا شاید برخی سندش را ایراد بگیرند. پیامبر صلی الله علیه و آله فرمود «تنزل الرحمة عند ذکر الصالحین» آیا کسی از خود پیامبر صلی الله علیه و آله صالح تر داریم؟ از اصحاب کرام بالاتر کسی داریم؟ از ائمه اطهار علیهم السلام به خصوص از حسنین علیهم السلام کسی بالاتر داریم.

در فرق اسلامی انواع و اقسام تکریم و تعظیم وجود دارد؛ شاید اهل سنت سینه زنی و زنجیر زنی نکنند، ولی در ایام عاشورا و اربعین و در تمام تولد ها و شهادت ها ختم قرآن و دعا می کنند و از خداوند می خواهند به حق پیامبر صلی الله علیه و آله و اهل بیت ایشان مسلمانان را متحد و منسجم نموده و در برابر ظلم و استکبار، قیام و ایستادگی کنیم و از دینی که برای ما به ارمغان آورده، حفاظت کنیم.

ما اهل سنت ترکمن صحرا مراسم ویژه ای داریم؛ شاعر شهیدی به نام «مختومقلی فراغی» در تمام اشعارش توکل به خدا و توسل به پیامبر صلی الله علیه و آله و ائمه علیهم السلام را مورد توجه خود قرار داده است و در رابطه با توسل به ائمه اطهار علیهم السلام اشعار فراوان دارد. ایشان یک شعر ویژه ای دارد که در سفری که حدوداً پانزده سال پیش در مکه مکرمه بودیم یک برادر بزرگواری از شعرای عصر ما به نام آقای «مشهد قلی قزل» می گوید رفتیم به او گفتم شعری

را که در مدینه در روضه شریف خواندید برای من به فارسی ترجمه کن که استاد زمانی گفت به آقای «آبسالان» از بلوچستان بدهید تا ترجمه کند. ما ترکمن ها هر وقت به مشکلی بر بخوریم به خدا توکل و به پیامبر صلی الله علیه و آله و اصحاب و ائمه علیهم السلام توسل می‌کنیم. ترکمن ها می‌گویند: «ان یکی امام» در دعا می‌گوییم خدایا «ان یکی امام درت چاریارین حرمتینا مشکلات من را حل کن» خدایا به حرمت دوازده امام و چهاریار کبار این مشکل را از جامعه ما رفع کن. الان در رابطه با کرونا باور کنید در نماز پنجگانه همه مردم ترکمن - اعم از زن و مرد - دعا می‌کنند که این کرونای منحوس از اینجا رخت ببندد و برود. آقای آبسالان اینگونه ترجمه کرد:

بر حق شیرمردان / یارب ببخش ما را / سحر رسول یزدان / یارب ببخش ما را / بر خاطر حسن جان / چشم و چراغ ایمان / غمخوار بر فقیران / یارب ببخش ما را / چشم فلک حزین است / غمگین بر حسین است / جوشان خون دین است / یارب ببخش ما را / لعنت بر شمر ملعون / هم بر یزید مجنون / مقتول شد حسین جون / یارب ببخش ما را / او دلبر بتول است / پرورده رسول است / قولش تو را قبول است / یارب ببخش ما را.

اینگونه نام دوازده امام را آورده و در آخر می‌گوید:

مختومقلی گدا را / سائل در این سرا را / نومید مکن خدایا / یارب ببخش ما را.

اگر این محبت از دل نبود اینگونه اشعار از دل بیرون نمی‌آمد. امیدوارم خداوند تبارک و

تعالی همه ما را ضمن قبول بندگی از محبان اهل بیت به ویژه امام حسین علیه السلام قرار دهد تا روز قیامت این عزیزان شفیع ما باشند.

افضل آبادی

از جناب آقای میرابی که لطف کردند و ما را به فیض رساندند سپاسگزاریم. حاج آقای احمری سؤالی از ایشان دارند که در خدمتشان هستیم .

بسم الله الرحمن الرحيم

از فرمایشات جناب آقای دکتر ضیائی، جناب آقای دکتر زمانی و جناب عبدالجبار میرابی استفاده کردیم که ان شاء الله آغازی باشد تا در آینده از محضرشان استفاده بیشتری ببریم. سؤالی که گاهی در بعضی از محافل، خاصه فضای مجازی برای ما مطرح شده این است که می‌گویند علمای اهل سنت و کلاً اهل سنت، نذر و ذبح و اطعام را در ایام محرم خیلی جایز نمی‌دانند. آیا واقعاً این نظر علمای اهل سنت است؟ می‌خواستیم این را از محضر شما سؤال کنم که دیدگاه اهل سنت نسبت به این نذر و نذوراتی که در ایام خاصه امام حسین علیه السلام چه دهه محرم و چه در اربعین و همچنین در ماه صفر که باز شهادت امام رضا علیه السلام، رحلت رسول الله صلی الله علیه و آله و

همچنین امام مجتبی علیه السلام این برنامه ها برگزار می‌شود، آیا چنین چیزی که به اهل سنت نسبت می‌دهند واقعیت دارد.

پاسخ میرابی به سؤال آقای احمدی

اگر به فقرا انفاق کنیم خداوند چندین برابر ثواب خواهد داد. حالا اگر منظور کشتن گاو و گوسفند برای این انفاق باشد ضرری ندارد؛ به هر حال برای انفاق و اطعام برنج، روغن و خورشت لازم است. حالا نمی‌دانم منظور شما اگر واقعاً برای انفاق در این ایام ویژه باشد از نظر اهل سنت هیچ مشکلی نیست و اصلاً اهل سنت مروج این فرهنگ است؛ ولی اگر مقصود چیز دیگری باشد، به هر حال الان طبق فرموده مقام معظم رهبری به بهانه آزادی بیان شاید خیلی‌ها حرف‌هایی بزنند که اصلاً به اهل سنت ربطی نداشته باشد. خداوند در قرآن می‌فرماید: ﴿إِنْ جَاءَكُمْ قَائِسٌ بِنَبِيٍّ فَتَّبِعُوهُ﴾^۱ هر وقت چنین چیزی شنیدید از اهل سنتی که به مسائل فقهی و دینی واقف است بپرسید و ایشان هم از کتب معتبر اهل سنت جایز بودن این مسائل را برای شما تبیین خواهد کرد.

در تمام کتاب‌های اهل سنت در رابطه با انفاق در ماه رمضان و مخصوصاً دستگیری از مستمندان به بهانه‌های مختلف از جمله عاشورا و تاسوعا سفارش شده است و در همه جا

۱. حجرات: ۶.

به خصوص ترکمن صحرا مرسوم است. حالا اگر منظور همین است اهل سنت هیچ مشکلی با این موضوع ندارند.

شاید یک چیزهایی باشد مثلاً بگویند یک هیئتی برای عزاداری حضرت امام حسین علیه السلام از برادران تشیع برای سینه زنی یا زنجیرزنی حرکت می‌کنند برای اینکه قبل از حرکت به پای آن هیئت گوسفند بکشند یا به پای شخصی گوسفند بکشند. شاید منظورش اینها باشد، من اطلاع دقیقی از آن ندارم.

افضل آبادی

از جناب آقای میرابی خیلی ممنون هستیم. البته منظور حاج آقای احمری این بود که در ایام محرم و صفر در فضای مجازی متأسفانه صداهایی از سمت نجد و عربستان می‌شنویم که می‌گویند این ذبیحه که در ایام عاشورا و محرم قربانی می‌شود در هیئت‌ها استفاده نشود. شاید منظورشان از این جهت بود که حضرتعالی به خوبی دیدگاه اهل سنت و احناف را بیان کردید. به هر حال همان طور که فرمودید اگر ذبح یا نذری که قطعاً فقهای شیعه هم همین فتوا را دارند که اگر نذر لغير الله باشد قطعاً باطل است اما آنچه که در فرهنگ شیعه است می‌گوییم نذر برای خداست؛ اما ثوابش را به امام حسین علیه السلام و... هدیه می‌کنیم که در حقیقت نذر برای خداست.

و البته هیچ یک از فرق اسلامی نیز در اهدای ثواب برای غیر مشکلی نمی بینند و آن را جایز می دانند

میرابی

در ایام عاشورا و تاسوعا کل ترکمن صحرا حداقل یک خرما نذر و انفاق می کنند تا بتوانند وظیفه شرعی و اخلاقی و محبت شان را به حضرت امام حسین علیه السلام و یارانش ابراز کنند. واقعاً اینها چیزی نیست که پوشیده باشد؛ مثلاً ایام تاسوعا و عاشورا را روزه می گیرند در همان عصر روز تاسوعا و عاشورا سعی می کنند به مسجد نذری بیاورند تا با انفاق و افطاردادن به روزه داران به ثواب بیشتری دست پیدا کنند.

سخن ماموستا عبد نقی

الحمد لله رب العالمین و الصلاة و السلام علی سیدنا محمد و علی آله الی یوم الدین.

در رابطه با موضوع اهل بیت رسول الله صلی الله علیه و آله از دیدگاه اهل سنت و بزرگواران علمای اسلام خیلی صحبت شده است. تکریم و محبت اهل بیت گرامی پیامبر عظیم الشان خدا حضرت محمد مصطفی صلی الله علیه و آله در میان پیروان مذاهب اهل سنت، بعد از توحید قرار دارد. مرتبه این تجلیل به حدی است که برای رسیدن به شفاعت این خاندان مطهر به ایشان توسل می‌کنند و در تمام نمازهای جمعه اهل سنت در خطبه اصلی عربی اسم خاندان اهل بیت به تفکیک برده می‌شود. این نشان از ارادت تاریخی اهل سنت نسبت به خاندان پاک و مطهر پیامبر بزرگوار اسلام صلی الله علیه و آله است.

همچنانکه حضرت امام شافعی در دورانی که برخی با خاندان پیامبر بزرگوار اسلام صلی الله علیه و آله و کسانی که محبت این خاندان را در دل داشتند ستیز داشتند و آنها را رافضی می‌دانستند، فرمود: «اگر دوستی آل علی دلیل بر رافضی بودن من باشد جن و انس بدانند و گواهی

بدهند که من رافضی هستم».

امام غزالی که جانشین بلافصل امام شافعی است در فضیلت صلوات نقل می‌کند که پیامبر بزرگوار صلی الله علیه و آله به یکی از اصحاب فرمود: وقتی صلوات می‌فرستید صلوات ابتر نفرستید؛ یعنی هنگامی که می‌گویید: اللهم صل علی سیدنا محمد حتماً بعدش بگویند و علی آل سیدنا محمد.

اگر دریاها جوهر شود و در فضیلت خاندان پیامبر صلی الله علیه و آله بنویسند، کم است. یا فقط همین ﴿إِنَّا أَعْطَيْنَاكَ الْكَوْثَرَ﴾ ۱ ﴿فَصَلِّ لِرَبِّكَ وَأَنْحَرْ﴾ ۲ ﴿إِنَّ شَانِئَكَ هُوَ الْأَبْتَرُ﴾ ۳ در زمان جهالت به کسانی که فرزند نداشتند، ابتر می‌گفتند. خداوند تبارک و تعالی این آیه را نازل کرد. این مقاومت اسلامی که در دنیا ایجاد شده و این خط سرخ شهادتی که امروز می‌بینیم که قدرتمندان و ظالمان در برابر آن زانو زده‌اند، به تأثیر و تبعیت از این تفکر اهل بیت رسول الله صلی الله علیه و آله است. همچنان که شاعر بزرگوار می‌فرماید:

گرت هوای بهشت است و حوض کوثر
بیا به سایه ممدود مستدام محمد

در کردستان و مناطق کردنشین هم در بین مردم، تکایا و خانقاه‌ها در مولودی‌ها و مراسم کف زنی که برای پیامبر بزرگوار اسلام صلی الله علیه و آله خوانده می‌شود این ارادت نمایان است. این نشانه ارادت مردم کردستان و مناطق کردنشین است. از نظر تاریخی هم که نگاه کنیم

اکثر روستاهای مناطق اهل سنت در این دو استانی که اهل سنت ساکن هستند، مثل آذربایجان غربی و استان کردستان بیشتر روستاها مثل علی آباد، حسن آباد و حسین آباد، این نشانه ارادت تاریخی اهل سنت نسبت به خاندان پیامبر بزرگوار اسلام صلی الله علیه و آله است. یا اگر دیوان شعرای اهل سنت کُرد را نگاه کنید معمولاً شعرا در صفحه اول آن مناجات می‌گذارند. وقتی مناجات را می‌خوانید حتماً شاعر مفصلاً به خاندان پیامبر بزرگوار اسلام صلی الله علیه و آله متوسل شده است. یا عارف و عالم «مولانا خالد نقشبندی زمانی» که از مناطق کردنشین عراق به سمرقند و بخارا می‌رود، وقتی از مشهد رد می‌شود و چشمش به بارگاه امام رضا علیه السلام می‌افتد منقلب می‌شود و چنین می‌سراید:

این بارگاه کیست کز عرش برتر است؟   و ز نور گنبدش همه عالم منور است؟
 این بارگاه قافله سالار اولیاست   این خوابگاه نور دو چشم پیامبر است
 این بارگاه حضرتی است که از شرق تا به غرب   و ز قاف تا به قاف جهان سایه گستر است
 این روضه ی رضاست که فرزند کاظم است   سیراب نو گلی ز گلستان جعفر است
 مرغ خرد به کاخ کمالش نمی پرد   بر کعبه کی مجال عبور کیوتر است

به هر حال شعر زیاد است:

برگرد حاجیا به سوی مشهدش روان کاین جا توقی نه چو صد حج اکبر است
 اینها همه نشان از این است که ارادت به پیامبر صلی الله علیه و آله و خاندان ایشان در بین اندیشمندان،
 شعرا و متفکران اهل سنت تجلی یافته است و در آثار، اخلاق و کردارشان نمایان شده
 است. امروز باید همه مسلمانان به خاندان پیامبر صلی الله علیه و آله به عنوان کانون محبت، وحدت و
 همدلی، دور هم جمع شوند و نباید این ارادت ها سبب شود که خدایی نکرده گروهی از
 مسلمانان، گروهی دیگر را تکفیر کنند. یا خدایی نکرده اهل سنت افراد را به شیعه شدن
 و شیعه بودن متهم کنند. به هر حال، خداوند به خاندان پیامبر بزرگوار اسلام صلی الله علیه و آله عظمت
 داده و آنها را بزرگ کرده است. آیه مباحله و بحث غدیر نشانگر این است که خاندان پیامبر
 بزرگوار اسلام صلی الله علیه و آله جایگاه ویژه ای دارد. درست است بین اهل سنت و شیعه در بعضی
 مسائل اختلافاتی وجود دارد، ولی دیگر کسی نمی تواند بحث مباحله را عوض کند. اقبال
 لاهوری که یکی از متفکران بزرگ جهان اسلام است در شعری که در مدح خاندان پیامبر
 بزرگوار اسلام صلی الله علیه و آله سروده (آن امام عاشقان پور بتول / سرو آزادی ز بستان رسول / الله الله
 بای بسم الله پدر) این بای بسم الله پدر را به معنای «ذبح عظیم آمد پسر» حتی به
 حادثه کربلا هم اشاره می کند: «و فدیناه بذبح عظیم» درست است آنجا منظورش حضرت
 اسماعیل است، ولی اینجا اشاره به آن ذبح عظیم حادثه کربلاست. خوب این شعر خیلی

بلند است و نشان از عمق ارادت و تجلی این محبت در بین پیروان اهل سنت است.

همه متفق القول هستند که حضرت علی علیه السلام عالم بوده است. ایشان بزرگ ترین قاضی اسلام بوده و تا به امروز کسی در قضاوت همپای حضرت علی علیه السلام نداشتیم. علی علیه السلام بنیانگذار علم نحو بوده است. پیامبر صلی الله علیه و آله بعد از اینکه در کعبه نماز خواندند حضرت علی علیه السلام را روی شانه خود گذاشت و تمام بت ها از بام کعبه با دست مبارک حضرت علی علیه السلام در هم شکسته شدند. اهل بیت پیامبر صلی الله علیه و آله سفینه هدایت و کشتی نجات هستند. پیامبر صلی الله علیه و آله حضرت فاطمه علیها السلام را دوست می داشت و همه می دانند وقتی پیامبر صلی الله علیه و آله در بستر بیماری بودند و حضرت فاطمه علیها السلام گریه می کردند، پیامبر صلی الله علیه و آله به ایشان آهسته مطلبی فرمودند که فاطمه علیها السلام خندیدند. بعدها بعد از فوت پیامبر صلی الله علیه و آله از ایشان سؤال کردند که پیامبر صلی الله علیه و آله به شما چه فرمود؟ ایشان فرمودند: پیامبر به من فرمود: ناراحت نباش زیرا تو اولین کسی هستی که به من ملحق می شوی. اینها همه نشان از محبت این خاندان در دل پیامبر صلی الله علیه و آله است.

امیدواریم همه این فضیلت ها باعث ایجاد اخوت اسلامی، وحدت اسلامی و همفکر بودن در برابر دشمنان و عمل کردن به فرمایشات پیامبر بزرگوار اسلام صلی الله علیه و آله شود تا بتوانیم یکدل و یک صدا در برابر دشمنانمان ایستادگی کنیم. سلفی ها، داعشی ها و وهابیت، اهل سنت

نیستند؛ چراکه کسی که به پیامبر بزرگوار اسلام صلی الله علیه و آله توسل نکند، به زیارت خاندان ایشان اعتقادی نداشته باشد، اهل سنت نیست؛ هرچند خودشان را به اهل سنت منتسب کرده باشند. اندیشه پیشوایان چهار مذهب اهل سنت بر پایه مودت به خاندان پیامبر صلی الله علیه و آله و محبت به ایشان است که در درون این بزرگواران نمایان است.

میرابی

ما هر ساله از ترکمن صحرا برای زیارت امام رضا علیه السلام و ابراز محبت به ایشان به مشهد الرضا می‌رویم. منتها ترکمن‌ها امام رضا علیه السلام را «قزل امام» می‌گویند؛ یعنی امام طلائی. این بار که به مشهد رفتیم کمی دلگیر برگشتیم؛ در یکی از دیوارهای صحن مشهد الرضا نوشته شده که امام رضا علیه السلام فرموده است: هر کس از شیعیان من به زیارت من بیاید آنها را شفاعت می‌کنم. باور کنید حضرت امام رضا علیه السلام و دوازده امام تنها برای شیعیان نیست. ولی اینها بهانه می‌شود تا به اتحاد و انسجام ما خدشه وارد شود. حتی شاید برخی از نظر اعتقادی هم ضربه بخورند. از دکتر ضیائی هم می‌خواهم در این رابطه با مسئولان آستان قدس رضوی صحبت کنند. واقعاً امام رضا علیه السلام برای همه مسلمانان دنیاست. خواهش من این است کاری نکنیم که بهانه‌ای باشد برای کسانی که دنبال بهانه می‌گردند.

افضل آبادی

حاج آقای ضیائی برای جمع بندی مطالب در خدمتتان هستیم.

دکتر ضیائی

بسم الله الرحمن الرحيم. از جناب استاد آخوند عبدالجبار میرابی که سخنان بسیار ارزشمندی را در رابطه با محبت به ائمه علیهم السلام در میان احناف اهل سنت ابراز کردند تشکر می‌کنم. همچنین از جناب آقای دکتر زمانی که خاطرات خوبی را از مصر، الازهر و محبت اهل سنت مصر به اهل بیت علیهم السلام ابراز کردند سپاسگزاری می‌کنم. از جناب استاد ماموستا عابد نقیبی که به تفصیل در رابطه با محبت اهل سنت غرب کشورمان مطالب مهمی را بیان کردند تشکر می‌کنم.

نکته ای به استاد آخوند عبدالجبار میرابی در رابطه با آن نوشته [روی دیوار صحن] عرض کنم که منظور از شیعیان در این روایت مذهب خاص جعفری و شیعه به معنای مصطلح امروزی نیست. همه ما پیروان اهل بیت علیهم السلام هستیم. اهل سنت هم وقتی که به امام رضا علیه السلام ابراز محبت می‌کنند و پیرو امام علی علیه السلام هستند و دوازده امام را تجلیل می‌کنند نیز شیعه هستند؛ همان طور که ما هم اهل سنت هستیم. ما به مبانی و مقدسات

اهل سنت و روایات ایشان احترام می‌گذاریم. بنابراین شیعه و سنی یکی است و همه ما مسلمانیم و روایاتی که در آن فرموده اند «شیعیان ما» منظور کسانی هستند که برای ائمه احترام قائلند و قدر ایشان را می‌دانند و شما قدر امام رضا علیه السلام را می‌دانید و شیعه امام رضا علیه السلام هستید؛ همه برادر و از یک امت واحده هستیم. از همه اساتید بزرگوار که زحمت کشیدند و در این وبینار شرکت کردند سپاسگزارم. والسلام علیکم ورحمة الله و برکاته.

اربعین تجلی محبت مسلمانان به امام حسین

Adobe Connect - نشست تخصصی اربعین 0

Video (4)

Attendees (6)

Active Speakers

Hosts (2)

اساتذہ فضل تہ
اساتذہ فخر تہ

Presenters (3)

اساتذہ فخر جمالی
اساتذہ اقدسہ عبدالجبار سرمدی
اساتذہ حاجت الاسلام فخر زبیدی

Participants (1)

اساتذہ (متمنن شکر و اعلیٰ مراتب)

WhatsApp Image 2020-09-26 at 23.18.41.jpeg

Video (4)

Attendees (6)

- استاد حاجت الاسلام دکتر زعفرانی
- Hosts (2)
  - رئیس دانش آید
  - مدیر علمی و هیئت مدیره حج و زیارت
- Presenters (3)
  - استاد دکتر سعیدی
  - استاد آیت الله العظمی خاکی
  - استاد حاجت الاسلام دکتر زعفرانی
- Participants (1)
  - انجمن (فرمانده حج و زیارت)

WhatsApp Image 2020-09-26 at 23.18.41.jpeg

الاربعین
تجلی حاجت مسلمانان به
رئیس و ناظم هیئت: به مهر ماه ۱۳۹۳ میلادی - ۱۰ صفر
مکان: مسجد جامع اصفهان

